

Samverkan mellan pensionärsorganisationerna och hälsa- och sjukvårdsförvaltningen

Datum	Torsdagen den 11 juni 2026
Tid	Kl. 13:00-14:30
Plats	Järntorget, Lindhagensgatan 98
Närvarande	PRO: Alf Andersson, Ingrid Hjalmarson, Elisabeth Gabrielson, Sven Erik Wånell SKPF: Ulla Jönsson SPF Seniorerna: Ritva Elg RPG: Siwert Gårdestig Förvaltningen: Anders Ahlsson, Marvin Ribohn, Linnea Falkeling

1 Inledning

Hälsa- och sjukvårdsdirektör Anders Ahlsson öppnar mötet och hälsar alla deltagare välkomna.

2 Mötesanteckningar från sammanträdet den 9 april

Mötesanteckningar från föregående möte den 9 april godkänns och läggs till handlingarna.

3 Aktuellt vid förvaltningen/bevakningslista

Anders Ahlsson

Aktuellt vid förvaltningen

- Ny chefsläkare tillträder den 1 september: Martin Andersson.
- Rekrytering pågår av ersättare till Magnus Thyberg.
- Förvaltningen bedömer att vårdsituationen inför sommaren är stabil med större kapacitet än föregående somrar.

Bevakningslista

Sekreterare uppdaterar bevakningslistan efter förslag från rådet.

4 **Åldrande befolkning och akutsjukhus**

Anders Ahlsson

Bakgrund

Analysen genomfördes för att undersöka utvecklingen av akuta vårdbesök och hur en åldrande befolkning påverkar vårdsystemet.

Frågeställningar

- Analys av vårdbehov kopplat till ökat inflöde på akutmottagningar.
- Vilka grupper söker sig i ökad utsträckning till akutsjukvården?
- Hur påverkar ökningen av personer över 80 respektive 85 år vårdsystemet?

Sammanfattning av analysen

- Antalet personer som är 80 år eller äldre har ökat med cirka 37 procent under de senaste sex åren.
- Antalet personer 80 år och äldre som besöker akutmottagningar och närakuter har ökat mellan 2019 och 2025.
- Antalet akutmottagningsbesök i relation till befolkningen har minskat.
- Antalet närakutsbesök i relation till befolkningen har ökat.
- Totalt sett har antalet besök på akutmottagningar minskat jämfört med 2019.
- Vårdkonsumtion och antal slutenvårdsdygn följer i stort befolkningsutvecklingen.

Slutsatser

- Inga åldersgrupper söker sig oftare till akutmottagningarna än tidigare.
- Sökmönstret har inte förändrats under de senaste sex åren.
- Ökningen av akuta vårdbesök förklaras främst av att antalet äldre i befolkningen ökar.

- Närakuterna, som etablerades från 2017 och framåt, har tagit över en del av de akuta besöken.
- Besök på närakuter har ökat i nästan alla åldersgrupper.
- Utbyggnaden av avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) kan ha bidragit till färre vårddygn i slutenvården.

Målbild och strategi 2040 – utveckling av vårdstrukturen

Förändrat slutenvårdsbehov

- Vårdbehovet för äldre och andra patientgrupper förväntas öka.
- Utvecklingen inom medicinteknik, läkemedel och vård i hemmet gör att allt vårdbehov inte behöver mötas inom slutenvården.
- Personaleffektiva arbetssätt behöver prioriteras.

Ökat omhändertagande i öppenvård

- Fler patienter förväntas tas om hand i öppenvård och genom vård i hemmet.

Förflyttning mot nära vård

- Vården ska bli mer personcentrerad, individanpassad och utgå från patientens behov.

Mer platsoberoende vård

- Digitala konsultationer, distansövervakning och vård i hemmet kommer att öka.

Ökad samverkan

- Samordning mellan region, kommuner och andra vårdaktörer blir allt viktigare.

Frågor och svar akutsjukhus

Fråga: Har ni analyserat diagnoser och orsaker till att patienter söker sig till akuten?

Svar: Förvaltningen analyserar vilka vårdkontakter patienterna haft innan akutmottagningsbesöket för att bättre förstå orsakerna.

Fråga: Har liknande analyser gjorts för vårdcentraler?

Svar: Förvaltningen kartlägger patienternas vårdkontakter före akutmottagningsbesök för att få en helhetsbild.

Fråga: God och nära vård har funnits sedan 2018–2019. Analysen visar ännu ingen tydlig effekt på akutmottagningsbesöken. Hur ser förvaltningen på detta?

Svar: Detta är en av anledningarna till att förvaltningen genomför analyserna, för att identifiera vad som fungerat respektive inte fungerat.

Fråga: Finns det behov av andra insatser för sköra äldre och ökad samverkan med kommunerna?

Svar: Förvaltningen vill utveckla ett tydligare geografiskt ansvar där vårdcentraler, kommuner och ASIH samverkar inom samma område.

Fråga: Hur kan vårdövergångarna mellan region och kommun förbättras?

Svar: Förvaltningen ser en balansgång mellan geografisk styrning och valfrihet. För kroniskt sjuka äldre är det viktigt att aktörerna i vårdkedjan känner varandra och samarbetar väl.

Fråga: Har ni tittat på Region Jönköpings arbete med återkoppling, behandling och överlämning i vårdkedjan?

Svar: Region Stockholm följer konceptet med intresse och ser det som en spännande modell.

5 Välfärdsbrottslighet

Linnea Falkeling

Områden där välfärdsbrott identifierats

Estetiska verksamheter (botox och fillers)

- Kvalitetsbrister.
- Verksamhet som bedrivs av personer utan legitimation.
- Ekonomisk brottslighet.

Tandvård

- Kvalitetsbrister.
- Felaktiga debiteringar.
- Brister inom områden som inte omfattas av ordinarie avtalsreglering.

Felaktig förskrivning och intygsskrivning

- Förskrivning utanför godkända indikationer.
- Förskrivning av narkotika, botox och dopningspreparat.
- Utfärdande av felaktiga intyg som påverkar andra delar av välfärdssystemet.

Samarbete mellan apotek, distributörer och läkare

- Gemensamma upplägg för ekonomisk brottslighet kopplad till läkemedelsförmåner.

Övriga verksamheter

- Iakttagelser inom vårdcentraler, vaccinnottagningar, företagshälsovård och mindre mottagningar.
- Risk för att vårdpersonal introduceras i oseriösa verksamheter.

Förvaltningens arbete

Sedan 2022 finns ett särskilt team inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen bestående av:

- 1 samordnare
- 2 ekonomer
- 2 analytiker

Arbetet omfattar bland annat:

- Urval och metodstöd inför granskningar.
- Stöd vid granskningar.
- Riskanalyser och metodutveckling.
- Utveckling av avtal och kontrollmekanismer.
- Samverkan med Polisen, Försäkringskassan, andra myndigheter och regioner.
- Intern och extern informationsspridning.

Förvaltningen arbetar även med att:

- Täppa till brister i avtal med vårdgivare.
- Öka intern kunskap om välfärdsbrott.
- Förbättra samverkan mellan myndigheter.
- Motverka felaktig läkemedelsförskrivning.

Resultat av arbetet

2024

- 45 miljoner kronor i felaktigt utbetalda ersättningar återkrävdes.
- 25 miljoner kronor återbetalades.
- 8 ansökningar enligt LOV avslogs.
- 13 avtal sades upp.
- 2 polisanmälningar gjordes till Polisen/Ekonomistyrningsmyndigheten.

- Kunskapshöjande insatser genomfördes internt.
- Avtal och samverkan med myndigheter utvecklades.

2025

- 35 miljoner kronor i felaktigt utbetalda ersättningar återkrävdes.
- 28 miljoner kronor återbetalades.
- Skadeståndskrav på 80 miljoner kronor riktades mot två digitala vårdgivare.
- 8 ansökningar enligt LOV avslogs.
- 33 avtal sades upp.
- 3 polisanmälningar gjordes till Polisen/Ekonomistyrningsmyndigheten.
- Kartläggning och riskanalyser genomfördes för ökad träffsäkerhet.
- Samverkan och informationsdelning mellan myndigheter utvecklades ytterligare.

Frågor och svar välfärdsbrott

Fråga: Hur följs detta upp inom regionens olika verksamheter?

Svar: Uppföljning sker främst genom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Samverkan med sjukhusen är mindre utvecklad men kan stärkas.

Fråga: Hur fungerar kontrollen av vård som ges utomlands?

Svar: Uppföljningen är svår eftersom hanteringen sker via Försäkringskassan. Förvaltningen ser utvecklingsmöjligheter på området.

Fråga: Beaktas kriminell historik vid ansökningar?

Svar: Regionen genomför bakgrundskontroller inom både LOU och LOV.

6 Övriga frågor

Representant från psykiatriutskottet inbjuden till nästa sammanträde

Sekreterare informerar om att ordföranden för psykiatriutskottet, Sandra Ivanovic Rubin är inbjuden till nästa träff i september.

Genomgång av rådets uppdrag

Diskussion fördes om rådets uppdrag och arbetsformer. Tanken är att råden ska arbeta nära nämnder och regionråd. Förvaltningen och pensionärsrådet lyfter gemensamt frågor som bedöms vara angelägna. Anders och rådet kommer att gå igenom pensionärsrådets uppdrag och förväntningar från båda parter.

Läkarens roll i särskilt boende

Rådet uttryckte att man hade önskat en genomgång av det nya avtalet om läkarens roll i särskilt boende innan beslut fattades.

Den planerade dragningen vid dagens sammanträde ställdes in. Rådet önskar ett nytt möte i höst där avtalet presenteras och diskuteras. Bodil Klintberg besvarade istället rådets frågor skriftligt.

Vid anteckningarna

Marvin Ribohn

Nästa möte i rådet hålls den 24 september 13:00